

คู่มือการดำเนินงาน

โครงการ

พัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรอง
แบบมีส่วนร่วม PGS ปีงบประมาณ 2568

กลุ่มต่อยอดขั้นที่ 2 : ปีแรก

จัดทำโดย

กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย
กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์
ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
(กลุ่มต่อยอดขั้นที่ ๒ : ปีแรก)

กิจกรรมหลักที่ ๑๗ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

๑. หลักการและเหตุผล

กรมพัฒนาที่ดินให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจังและต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน โดยให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมและเต็มใจเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สนับสนุนช่วยเหลือด้านการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการด้านเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการยื่นสมัครขอรับการรับรองมาตรฐานพืชอินทรีย์กับกรมวิชาการเกษตร และมาตรฐานข้าวอินทรีย์กับกรมการข้าว หรือในกรณีที่มีความพร้อมยื่นสมัครขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มาตรฐาน IFOAM จากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ทำเกษตรอินทรีย์ด้วยจิตวิญญาณ เป็นวิถีชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูล เรียกว่า “เกษตรอินทรีย์พื้นบ้าน” เกษตรกรเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงหน่วยตรวจรับรองได้เพราะมีค่าตรวจรับรองสูงและไม่คุ้มกับผลผลิตที่มีน้อย รวมทั้งมีระบบเอกสารให้บันทึกจำนวนมาก การขับเคลื่อนกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์จำเป็นต้องทำสอดคล้องกันทั้งระบบตั้งแต่ การผลิต การรับประกันคุณภาพจนถึงการตลาด ขึ้นอยู่กับผู้ผลิตต้องการเข้าสู่การตลาดระดับใดที่คู่ค้าและผู้บริโภคยอมรับ ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว คือ การดำเนินการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems, PGS)

กรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมกับมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการในการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems, PGS) มีเป้าหมายการยอมรับของตลาดภายในประเทศและภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และการยอมรับเชิงนโยบายของรัฐ กระบวนการตรวจและรับรอง ใช้หลักการ PGS IFOAM และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ประเทศไทย (Thai Standard Agriculture) มกษ.๙๐๐๐ - ๒๕๖๔ ปรับประยุกต์เข้ากับบริบทของเกษตรกรรายย่อยในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย โดยทางกรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนเรื่องการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน และในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ กรมฯ มีแผนงานโครงการที่จะสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยแบ่งเป็นลำดับขั้นของกลุ่มในการพัฒนาภายใต้นโยบายเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ขึ้น เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ สำหรับโครงการนี้เป็นกลุ่มขั้นที่ ๒ ที่พร้อมจะยกระดับเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนต่อยอดให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. พื้นที่และระยะเวลาดำเนินงาน

๓.๑ ทุกจังหวัดที่เกษตรกรมีความพร้อมที่จะพัฒนาเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

๓.๒ ดำเนินการในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘

๔. คุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและเริ่มดำเนินการขั้นตอนแรกของกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS คือ การจัดการเตรียมเอกสาร ข้อมูลสมาชิกและขึ้นทะเบียนกลุ่ม จัดทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม และข้อกำหนดการได้รับการรับรองของกลุ่ม กฎกติกา และบทลงโทษของกลุ่ม และจัดทำแผนการผลิตเกษตรอินทรีย์/แผนผังแปลงผลิตเกษตรอินทรีย์ (แบบฟอร์ม F๒)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดพิจารณาคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เหมาะสมเข้าร่วมโครงการฯ

๕.๒ สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดที่มีกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ รับผิดชอบในการขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรฯ พัฒนาไปสู่การผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน เป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ หรือให้การช่วยเหลือตามความเหมาะสม

๕.๓ กวจ. และ สพข.๑-๑๒ ประสานติดตามการดำเนินงาน ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

๖. พื้นที่เป้าหมาย

มีกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ (กลุ่มต่อยอด ขั้นที่ ๒ ปีแรก) เป้าหมาย ๘๔ กลุ่ม เกษตรกร ๖๓๕ ราย พื้นที่ ๓,๔๑๒.๓๐ ไร่ ใน ๒๖ จังหวัด ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้าย และรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในเว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน www.idd.go.th ไอคอน “การรับรองเกษตรอินทรีย์ PGS” หรือเข้าใช้งานได้โดยตรงพิมพ์ URL <https://pgsorganic.idd.go.th>

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑) เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินที่ดูแลกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (มีสเตอร์เกษตรอินทรีย์) ให้ดำเนินการตามแนวทางที่ได้ผ่านการอบรมมาแล้ว และตามคู่มือการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม พี จี เอส (Participatory Guarantee Systems for Organic Agriculture PGS Operational Manual) และพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกลุ่ม และเกษตรกรจำนวน ๓ คน ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมินแปลง

๒) มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ สพด. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำกับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

๒.๑) กลุ่มเกษตรกร และพี่เลี้ยงกลุ่ม จัดกระบวนการกลุ่มตามเอกสารคู่มือ PGS โดยให้ดำเนินการ

- จัดทำโครงสร้างองค์กรการบริหารกลุ่ม
- จัดทำคู่มือ PGS ประจำกลุ่ม และระบบเอกสารที่จำเป็น กำหนดกฎกติกา บทลงโทษ
- แต่งตั้งผู้ตรวจประเมินประจำกลุ่มและผู้ตัดสินให้การรับรองโดยคัดเลือกผู้ที่มีความ

เข้าใจเกษตรอินทรีย์ ซึ่งในระยะแรกอาจตั้งบุคคลภายนอก เช่น นักวิชาการ นักพัฒนา ร่วมเป็นคณะกรรมการได้ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ และจัดทำระบบเอกสาร

- วางแผนการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ทำการตรวจเยี่ยมฟาร์มให้ครบจำนวนที่วางแผนไว้ นำผลการตัดสินเข้าที่ประชุมกลุ่ม

๒.๒) ถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนในกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS” ให้กับเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตรวจประเมินแปลง/ฟาร์ม

๒.๓) สนับสนุนอุปกรณ์และปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ให้กับกลุ่มเกษตรกรฯ ได้แก่ ถังหมัก กากน้ำตาล พืชสมุนไพร วัสดุคิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เมล็ดพันธุ์พืชอินทรีย์ หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าใจและสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้ในการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์

๒.๔ ดำเนินการตามกระบวนการ PGS ๘ ขั้นตอน สรุปดังนี้

๒.๔.๑) วิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มว่าสมาชิกในกลุ่มมีการเพาะปลูกพืชอะไร ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดใดบ้าง มีสมาชิกคนใดบ้างที่พร้อมทำการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ มีสมาชิกกี่คนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แล้ว ฯลฯ จัดทำโครงสร้างของกลุ่มให้มีความชัดเจน เพื่อวางแผนการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มให้มีความต่อเนื่องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๒) เรียนรู้ทำความเข้าใจมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยเข้ารับการอบรมเรื่องเกษตรอินทรีย์กับหน่วยงานต่างๆ ถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

๒.๔.๓) เรียนรู้กระบวนการ พี จี เอส กำหนดการประชุมกลุ่มเป็นประจำ การวางแผนการบริหารงานในกลุ่ม ทูรประกอบการผลิต ร่วมกันกำหนด กฎ กติกา บทลงโทษ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม รวมทั้งเสนอปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้การควบคุมมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๔) กลุ่มให้คำปรึกษา สมาชิกทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม

๒.๔.๕) กลุ่มจัดทำเอกสารที่จำเป็น ได้แก่ ใบสมัครเข้าร่วมระบบ พี จี เอส (ตามแบบฟอร์ม F๑) จัดทำข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ แผนการผลิตเกษตรอินทรีย์ แผนผังแปลง ตำแหน่งพื้นที่ปลูก ขนาดแปลง ประวัติการทำแปลง ปริมาณและคุณภาพผลผลิต (ตามแบบฟอร์ม F๒)

๒.๔.๖) ร่วมกันตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อน และตัดสินให้การรับรอง แปลงผลิตทุกแปลงต้องได้รับการตรวจเต็มรูปแบบตามข้อกำหนด โดยใช้แบบตรวจประเมิน (checklists แบบฟอร์ม F๔) ทำการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนอย่างน้อยปีละครั้ง หรือตามรอบของพืชที่ผลิต (ในช่วงแรกควรตรวจอย่างน้อยปีละ ๓ ครั้ง) นำผลการตรวจประเมินเข้าที่ประชุมกลุ่มให้คณะกรรมการตัดสินให้การรับรอง

๒.๔.๓) กลุ่มรวบรวมฐานข้อมูลสมาชิกทั้งหมดในกลุ่ม บันทึกข้อมูลเอกสารใบสมัคร F๑ เอกสารแผนการผลิต F ๒ F๔ ค่าพิกัด เอกสารอื่นๆ และรูปภาพที่เกี่ยวข้อง เข้าระบบฐานข้อมูลเกษตรกรอินทรีย์ ในเว็บไซต์ของกรมฯ <http://www.ddd.go.th> เลือก Icon “การรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ PGS” และ เลือกฐานข้อมูลโครงการเกษตรกรอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือเข้าใช้งานได้โดยตรงพิมพ์ URL <https://pgsorganic.ddd.go.th>

๒.๕) รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนตามแบบฟอร์ม สงป. ๓๐๑ จัดส่งให้กับ กผง.

๓) มีสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สพข. รับผิดชอบการดำเนินงานดังนี้

๓.๑) ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และประสานงานกับมีสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สพด. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ

๓.๒) เร่งรัดติดตามการบันทึกข้อมูล การรายงานผลการดำเนินงานของมีสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สพด. ในสังกัด ให้ครบถ้วน แล้วเสร็จภายในเวลาที่กรมฯ กำหนด

๓.๓) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาการดำเนินงานให้กับมีสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สพด. ในสังกัด และ ประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในภาพรวมของ สพข.

๓.๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของ สพข. ส่งให้กับ กวจ. เพื่อสรุปผลงานใน ภาพรวมของกรมฯ ต่อไป

๘. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๑,๑๑๑,๒๕๐ บาท

๘.๑ งบประมาณที่จัดสรรให้ สพด. จำนวน ๙๕๒,๕๐๐ บาท

งบประมาณต่อเกษตรกรรายละ ๑,๕๐๐ บาท นำไปใช้

๘.๑.๑ จัดหาปัจจัยเกษตรกรอินทรีย์ที่เหมาะสมให้กับเกษตรกร

๘.๑.๒ จัดทำสมุดบันทึกประจำตัวตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ในคู่มือ PGS ให้กับเกษตรกรทุกคน ที่เข้าร่วมโครงการฯ

๘.๑.๓ สนับสนุนการตรวจเยี่ยมฟาร์มในกระบวนการ PGS

๘.๑.๔ ค่าน้ำมัน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าจ้างเหมาคนช่วยงาน ฯลฯ (งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ)

๘.๒ งบประมาณที่จัดสรรให้ กลุ่มวิชาการฯ สพข.๑ - ๑๒ จำนวนเงิน ๑๕๘,๗๕๐ บาท เป็นงบบริหารจัดการโครงการและติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวมของ สพข. ๑ - ๑๒

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘											
		ไตรมาสที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๗)			ไตรมาสที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๘)			ไตรมาสที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๘)			ไตรมาสที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๘)		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
รับรองเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม พี จี เอส (Participatory Gurantee Systems for Organic Agriculture PGS Operational Manual) โดยให้ดำเนินการ ดังนี้													
<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำโครงสร้างองค์กรการบริหารกลุ่ม - จัดทำคู่มือ PGS ประจำกลุ่ม และระบบเอกสารที่จำเป็น กำหนดกฎกติกา บทลงโทษ - แต่งตั้งผู้ตรวจประเมินประจำกลุ่มและผู้ตัดสินให้การรับรองโดยคัดเลือกผู้ที่มีความเข้าใจเกษตรกรอินทรีย์ซึ่งในระยะแรกอาจตั้งบุคคลภายนอก เช่น นักวิชาการ นักพัฒนา ร่วมเป็นคณะกรรมการได้เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ และจัดทำระบบเอกสาร - วางแผนการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ทำการตรวจเยี่ยมฟาร์มให้ครบจำนวนที่วางแผนไว้ นำผลการตัดสินเข้าที่ประชุมกลุ่ม 				↔				↔					
๔) มีสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สพด. ดำเนินการตามแนวทางที่กรมฯ กำหนด (ข้อ ๒.๒-๒.๔) โดยจะต้อง									←				→

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๘											
		ไตรมาสที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๗)			ไตรมาสที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๘)			ไตรมาสที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๘)			ไตรมาสที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๘)		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ดำเนินการตรวจเยี่ยมแปลงเกษตรกรอินทรีย์ของเกษตรกร ทุกคนอย่างน้อย ๑ ครั้ง													
๕) มีสเตอร์เกษตรกรอินทรีย์ สพข. ดำเนินการตาม แนวทางที่กรมฯ กำหนด (ข้อ ๓.๑-๓.๔)									←				→
๖) รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนตาม แบบฟอร์ม สงป. ๓๐๑ จัดส่งให้กับ กผง.							←						→

๑๐. ผลผลิตและผลลัพธ์

๑๐.๑ ผลผลิต

๑) เกษตรกร ๘๔ กลุ่ม จำนวน ๖๓๕ ราย ได้รับความรู้เรื่องการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมกับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ และเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS

๑๐.๒ ผลลัพธ์

๑) พื้นที่ทางการเกษตร ๓,๔๑๒.๓๐ ไร่ ได้รับการปรับเปลี่ยนเพื่อเตรียมเข้าสู่การผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความพร้อมและเตรียมการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๑๑. ตัวชี้วัด

๑๑.๑ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ครบตามเป้าหมาย จำนวน ๘๔ กลุ่ม เกษตรกร ๖๓๕ ราย พื้นที่เกษตรกรรมจำนวน ๓,๔๑๒.๓๐ ไร่

๑๑.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความเข้าใจในการดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการ PGS ดำเนินการเขียนแบบแผนการผลิต (แบบฟอร์ม F ๒) และเริ่มดำเนินการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนได้

๑๒. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาเข้าสู่การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์

๑๒.๒ กลุ่มสามารถนำองค์ความรู้มาใช้ในการพัฒนากลุ่มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ PGS

๑๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑๓.๑ ส่วนกลาง : กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน (กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการ เครือข่าย) ผู้ประสานงาน

๑) นางสาวฉวีวรรณ พัฒนพงษ์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย โทร ๐๙๗-๙๕๐๘๔๘๘๙, ๐๒-๕๗๙-๔๑๙๔

๒) นางสาวณัชชา โยธาทย์พ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ โทร. ๐๙๔-๔๙๕๓๙๙๘

๓) นางสาวสิริกานต์ แซ่แต้ เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ โทร. ๐๙๗-๒๕๒๙๑๕๙

๔) นายกันต์ รามสุขนิรันดร์ นักวิชาการเกษตร โทร. ๐๘๗-๑๘๑๘๕๕๐

๑๓.๒ ส่วนภูมิภาค : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ แห่ง สถานีพัฒนาที่ดิน

กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย
กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
พฤศจิกายน ๒๕๖๗

กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ PGS ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
(กลุ่มต่อยอดขั้นที่ ๒ : ปีแรก)

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
ภาพรวม					84	635	3,412.30
สพข.1					3	21	132.80
สพด.ชัยนาท					2	14	108.80
	1. หันคาอแกนิด	นายสุวรรณ มงคลเมฆ	หันคา	หันคา		6	9.50
	2. PGS เกษตรคนหันคา	นางสาวอมร ศรีบุญนาถ	สามง่ามท่าโบสถ์	หันคา		8	99.30
สพด.นนทบุรี					1	7	24.00
	1. ร่วมแรงเกษตรอินทรีย์	นายณัฐวุฒิ จันทรทอง	ไทใหญ่	ไทรน้อย		7	24.00
สพข.2					7	66	158.20
สพด.จันทบุรี					2	16	46.50
	1. เกษตรอินทรีย์ทับปะติโมเดล	นายจิรศักดิ์ สุริวงค์	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน		10	15.25
	2. พี่ขผักอินทรีย์นิคมเกษตร ทหารผ่านศึก-ทรายขาว	นางนเรศศักดิ์ จันทรดี	ทรายขาว	สอยดาว		6	31.25
สพด.ปราจีนบุรี					2	11	24.00
	1. สมุนไพรอินทรีย์	นายสุนทร ทองคำ	วังท่าช้าง	กบินทร์บุรี		6	11.00
	2. เกษตรอินทรีย์บางพลวง	นายเสรี เพียรชอบ	บางพลวง	บ้านสร้าง		5	13.00
สพด.สระแก้ว					2	28	63.50
	1. บ้านเทพนิมิตร	นางสุพัฒนา โพธิ์ศรี	ซับมะกรูด	คลองหาด		12	17.00
	2. บ้านคลองทราย	นายคารุง น้อยตั้ง	วังใหม่	วังสมบูรณ์		16	46.50
สพด.ฉะเชิงเทรา					1	11	24.20
	1. ผักอินทรีย์บ้านหนองกระทิง2	นางสากล จริ่งประโคน	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต		11	24.20
สพข.3					17	135	686.95
สพด.นครราชสีมา					5	36	198.95
	1. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านหนองกระเทียมใต้	นายสมใจ เปี้ยสันเทียะ	หนองบัวตะเกียด	ด่านขุนทด		5	9.45
	2. กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ผสมผสาน บ้านหนองบัวตะเกียด	นายประทีป บุญทด	หนองบัวตะเกียด	ด่านขุนทด		5	22.00
	3. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านหนองขามนาดี	นางสาวอ่อนจันทร์ พาเหลี่ยม	แก่งสนามนาง	แก่งสนามนาง		5	34.50
	4. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านละลมใหม่พัฒนา	นายมนัสชัย ปล่องกระโทก	ละลมใหม่พัฒนา	โชคชัย		5	1.00
	5. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านคลองเมือง	นางสาวธมนรัตน์ โพธิ์มาตย์	คลองเมือง	จักราช		16	132.00
สพด.บุรีรัมย์					9	78	264.75
	1. ชุมแสงสระใหญ่	นางสาวทองปาน เวทย์รัมย์	ตะโกตาพิ	ประโคนชัย		5	51.00
	2. เกษตรเข้มแข็งบ้านหนองหัวช้าง	นายสงวน เพี้ยยา	ผไทโรนทร์	ลำปลายมาศ		5	12.00
	3. เกษตรอินทรีย์บ้านม่วงหวาน	นางสาวสมใจ อินทร์	ทุ่งวัง	สตึก		5	4.75
	4. เกษตรอินทรีย์สร้างสุข	นางยุพาเพ็ญ ศรีษาคำ	ทุ่งวัง	สตึก		5	4.00
	5. เกษตรพอเพียงบ้านไธทย	นายสุทธิพร โกยรัมย์	เมืองไผ่	กระสัง		16	4.00
	6. อินทรีย์บ้านเขาคอก	นางสาวเจ็บบ สะอาดประโคน	เขาคอก	ประโคนชัย		8	112.00
	7. ข้าวอินทรีย์บ้านโคกขม้น	นางสาวสมใจ เรืองคำ	โคกขม้น	พลับพลาชัย		5	31.00
	8. ข้าวอินทรีย์บ้านโคกเมือง	นางจันทร์เพ็ญ ฉิมพลีพันธ์	จรเข้มาก	ประโคนชัย		5	40.00
	9. ผักอินทรีย์บ้านหนองตุม	นายคูสิต ประประโคน	โคกขม้น	พลับพลาชัย		24	6.00

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
สพต.สุรินทร์					3	21	223.25
	1. เกษตรอินทรีย์สุรินทร์ 51	นายสุริยกุล เทียมสกุล	หนองสนธิ	จอมพระ		7	68.25
	2. เกษตรอินทรีย์สุรินทร์ 52	นางประภาพร เทียมสกุล	หนองสนธิ	จอมพระ		7	89.50
	3. เกษตรอินทรีย์สุรินทร์ 53	นางทองม้วน เกกิงผล	หนองสนธิ	จอมพระ		7	65.50
สพข.4					19	121	1,090.90
สพต.ร้อยเอ็ด					1	5	59.00
	1. กลุ่มข้าวอินทรีย์บ้านหนองสองห้อง	นางนิภากร จิตจักร	เมยวดี	เมยวดี		5	59.00
สพต.อุบลราชธานี					3	17	70.50
	1. พี่ซึกตำบลบึงไหม	นายสกลกิจ วงศ์พรมมา	บึงไหม	วารินชำราบ		6	7.00
	2. PGSตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอวารินชำราบ	นายธีระพงศ์ กัมพลานนท์	โพธิ์ใหญ่	วารินชำราบ		5	23.50
	3. ข้าวอินทรีย์บ้านหนองทรายเด็น	นางคำพูล กาทอง	ขามป้อม	เขมราฐ		6	40.00
สพต.อำนาจเจริญ					14	84	947.65
	1. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม บ้านโนนแคน ม.12	นายสมร มูลเพ็ญ	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน		5	47.25
	2. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านถ่อนใต้ ม.8 ปลาเค้า	นางจำปี ปาตะศรี	ปลาเค้า	เมืองอำนาจเจริญ		8	102.00
	3. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม โนนแคน กลุ่ม 4	นางวิลาสินี สายตา	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน		6	56.75
	4. กลุ่มข้าวอินทรีย์ ม.7 กลุ่ม 2	นางประไพ เกษทอง	เค็งใหญ่	หัวตะพาน		6	74.75
	5. กลุ่มข้าวอินทรีย์ ม.7 กลุ่ม 3	นายเกษม ตามะพันธ์	เค็งใหญ่	หัวตะพาน		6	84.20
	6. เกษตรดี	นายเจริญ พรหมแสง	เค็งใหญ่	หัวตะพาน		5	41.20
	7. กลุ่มข้าวอินทรีย์ ม.7 กลุ่ม 4	นางปราณี ปัญญาวงษ์	เค็งใหญ่	หัวตะพาน		6	128.10
	8. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม บ้านโนนแคน กลุ่ม 2	นางภัทราภรณ์ แก้ววิไล	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน		8	45.10
	9. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม โนนแคน กลุ่ม 5	นายบุญมี อุดมลาก	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน		6	86.00
	10. ข้าวอินทรีย์ ม.7	นางปราณี เรืองบุญ	เค็งใหญ่	หัวตะพาน		6	81.10
	11. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม บ้านโนนแคน กลุ่ม 3	นายพิพัฒน์ ศิริวรรณ	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน		6	60.10
	12. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม โนนแคน กลุ่ม 6	นายตี๋ สุขใจ	สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน		6	56.10
	13. เกษตรอินทรีย์ ม.7 บ้านนาสะอาด กลุ่ม 2	นางดวงจันทร์ เมืองจันทร์	เสนางคนิคม	เสนางคนิคม		5	43.00
	14. เกษตรอินทรีย์ ม.7 บ้านนาสะอาด กลุ่ม 1	นางสาวณัฐสุดา คณาโรจน์	เสนางคนิคม	เสนางคนิคม		5	42.00
สพต.มุกดาหาร					1	15	13.75
	1. พี่ซึกสมุนไพร่วิถีไทบูร	นายฤทัย วงศ์กระโซ่	ดงหลวง	ดงหลวง		15	13.75
สพข.5					4	30	355.00
สพต.สกลนคร					4	30	355.00
	1. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ โพนนาแก้ว	นายบุญรัก ชรารินทร์	เชียงสือ	โพนนาแก้ว		9	80.00
	2. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ โพนนาแก้วหมู่1	นายนทกร ชรารินทร์	เชียงสือ	โพนนาแก้ว		6	35.00
	3. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ โพนนาแก้วหมู่6	นายประครอง ผุงพิลา	เชียงสือ	โพนนาแก้ว		10	117.00
	4. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ โพนนาแก้วหมู่5	นายอร่าม ประระคะ	เชียงสือ	โพนนาแก้ว		5	123.00

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
สหข.6					6	59	281.85
สหต.ลำปาง					6	59	281.85
	1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	นางเจริณรัตน์ สร้อยสุวรรณ	วังทอง	วังเหนือ		10	45.00
	2. โกโก้แปลงใหญ่เมืองวัง	นายอาคม มีเมล์	วังใต้	วังเหนือ		7	115.10
	3. เกษตรอินทรีย์เสริมงาม	นางจินดารัตน์ จินดารัตนทัต	เสริมขวา	เสริมงาม		13	64.00
	4. วิสาหกิจชุมชน ดอยหลวงดอยน้ำ	นายไพโรจน์ คำปาละ	ดอยน้ำ	แม่ทะ		7	10.00
	5. เกาะคา กรีนฟีด	นายพรภริมย์ จารุจาริต	ใหม่พัฒนา	เกาะคา		11	45.00
	6. PGSแม่เมาะ	นางบังอร กองเศษ	แม่เมาะ	แม่เมาะ		11	2.75
สหข.7					11	82	276.95
สหต.น่าน					9	69	238.75
	1. แม่จริมอร์แกนิกฟาร์ม	นายประกอบกิจ ก้ออิสละ	แม่จริม	แม่จริม		6	17.50
	2. PGS NAN Thailand word Food 2018 อำเภอท่าวังผา	นายพงษ์สุข กุลจิตติพงศ์	ป่าคา	ท่าวังผา		5	10.00
	3. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ พอเพียงร่วมใจสันติสุข	นางสาวสุนันท์ นาเวียง	ดู่พงษ์	สันติสุข		5	29.75
	4. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ซึ่งงามมงคล	นางจงจัน ปล้องขาลี	ซึ่ง	เวียงสา		8	16.00
	5. วิสาหกิจชุมชน ผักปลอดภัยแม่จริม1	นายสายันต์ ไม้ด้วง	แม่จริม	แม่จริม		12	33.00
	6. วิสาหกิจชุมชนบ้านสวนงอกงาม	นางสาวเกียรติรัตน์ คงเนียม	บ่อสวก	เมืองน่าน		12	53.75
	7. เกษตรอินทรีย์บ้านโป่งคำ	นายอนุศิลป์ อินต๊ะพันธ์	ดู่พงษ์	สันติสุข		5	27.25
	8. วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อารมณดีอำเภอเชียงกลาง	นางญาณิตา มาสิงห์	พญาแก้ว	เชียงกลาง		5	19.75
	9. วิสาหกิจชุมชนปลอดภัยแม่จริม 2	นายชัยวัฒน์ ยอดอ่อน	หนองแดง	แม่จริม		11	31.75
สหต.แพร่					1	5	18.20
	1. ชาวอินทรีย์บ่อเหล็กทอง	นายเสรี ฟูน้อย	บ่อเหล็กทอง	ลอง		5	18.20
สหต.เชียงราย					1	8	20.00
	1. กลุ่มพีจีเอสออร์แกนิกแม่ลาว	นางสาวสนิสารัช ลำเลิศ	บัวสลี	แม่ลาว		8	20.00
สหข.8					5	35	110.25
สหต.เลย					1	5	28.00
	1. เกษตรอินทรีย์บุสม	นายทรงพล พัฒนาไชย	บุสม	เชียงคาน		5	28.00
สหต.พิษณุโลก					3	20	10.25
	1. เกษตรอินทรีย์บ้านพันเสา	นายวิชาญ เรืองคำ	พันเสา	บางระกำ		5	2.00
	2. เกษตรอินทรีย์บ้านเก้าไร่	นายทวี จิตบรรเทา	บางระกำ	บางระกำ		5	5.75
	3. เกษตรอินทรีย์บ้านนาหมื่น	นางสาวนิศารัตน์ ผินกอง	พันเสา	บางระกำ		10	2.50
สหต.เพชรบูรณ์					1	10	72.00
	1. คนหัวใจอินทรีย์อำเภอวังโป่ง	นายเดชารท ทองปั้น	วังหิน	วังโป่ง		10	72.00
สหข.9					3	24	63.75
สหต.นครสวรรค์					3	24	63.75
	1. เกษตรบึงน้ำใส	นายสมศักดิ์ ปู่จ่าย	บ้านมะเกลือ	เมืองนครสวรรค์		8	12.50
	2. PGS Organic บึงเสนาท	นางสาวจุฑามณี หงษ์โต	บึงเสนาท	เมืองนครสวรรค์		8	10.50
	3. พืชผักอินทรีย์บ้านตะคร้อ	น.ส.ปริญญ์ชก แจ่มไทย	เขาดิน	เก้าเลี้ยว		8	40.75

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
สหพ.10					5	26	94.45
สหพ.กาญจนบุรี					4	21	76.25
	1. เกษตรอินทรีย์บ้านนางาม	นายประทีป สวงทรัพย์	หนองโสน	เลาขวัญ		5	34.00
	2. รักเลาขวัญ	นายพิสิฐ มาศวิจิตร	ทุ่งกระบ๋า	เลาขวัญ		6	23.75
	3. เรารักดิน	นายวันชนะ ผิวเกลี้ยง	หนองฝ้าย	เลาขวัญ		5	15.00
	4. เกษตรอินทรีย์บ้านดอน	นายอ้อ นุชประดิษฐ์	หนองปรือ	หนองปรือ		5	3.50
ศขง.					1	5	18.20
	1.ปากช่องเครือข่ายเขาชะงุ้ม	นายสมบูรณ์ ว่องประเสริฐ	ปากช่อง	จอมบึง		5	18.20
สหพ.11					4	36	161.20
สหพ.ชุมพร					1	14	70.00
	1. PGS 5 ไร่	นางสาววรรณมา แก้วสุวรรณ	หงษ์เจริญ	ท่าแซะ		14	70.00
สหพ.สุราษฎร์ธานี					3	22	91.20
	1. เกษตรอินทรีย์ PGS กรูด	นายธำนิษฐ์ อินทรีย์ม	กรูด	กาญจนดิษฐ์		6	22.00
	2. เกษตรอินทรีย์ PGS สมุยบ้านเรา	นายปานเทพ วิริยานนท์	อ่างทอง	เกาะสมุย		8	42.00
	3. วิสาหกิจชุมชน PGS ไทรโสภา	นายฐานิชาต เดชสองแพรก	ไทรโสภา	พระแสง		8	27.20

กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสา
และบริหารจัดการเครือข่าย

กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

02-5794194

Osbldd@gmail.com